

טובה גנזל, ראש המדרשה

פתח דבר

בברכות התורה, לאחר שאנו מברכות על הציווי "לעסוק בדברי תורה", אנו מבקשות: "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו ובפי עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה. ברוך אתה ה', המלמד תורה לעמו ישראל". בתפילה זו, השגורה על לשוננו מדי יום, אנו פונות לקב"ה בבקשה להיות שותפות פעילות בדברי התורה כחלק מהעם כולו, המזכיר את שם ה' ולומד תורה לשמה.

הרב שמשון רפאל הירש כותב על ברכה זו:

לימוד התורה מתייחס במקרא בכל מקום לפה, למילה החיה, ללימוד בעל פה. כך: 'לא ימוש ספר התורה הזה מפריך'. הרי ההבנה הנכונה מקורה בתורה שבעל פה, והנחה יסודית היא בלימוד תורה שיהיה בצוותא של חברים, תלמידים או חכמים.

(סידור תפילות ישראל, מוסד הרב קוק, תשנ"ב, עמ' ח)

כתב עת המדרשה, היוצא לראשונה, נועד לתרום ולהגדיל את העיסוק בתורה שבעל פה בצוותא, בעיקר על ידי נשים שבדרך זו מעמיקות את הבקשה המלווה אותנו מדי יום להיות לומדות תורה.

תרומה ייחודית ומשמעותית, ולהבנתי אף הכרחית בעת הזאת, יש לנשים שכותבות מאמרים תורניים למדניים או הלכתיים. מטרתן של כתב העת הזה לעודד, לאפשר, לסייע, לקדם ולהרחיב את היקף הכתיבה התורנית של נשים.

לשמחתי נענו לאתגר נשים ששותפות עמנו בתהליך וממשיכות לפרוץ דרכים. המאמרים שהגיעו אלינו ונמצאו מתאימים לכתב העת הם בתושבע"פ, בנושאים שנשים מעטות כתבו עליהם קודם לכן. כתיבתן מצטרפת למעגלים ההולכים ומתרחבים בהפצת דברי התורה בכל עם ישראל.

על אף שכתובה הלכתית ולמדנית בידי נשים היא תוצאה טבעית של השינוי שחל במקומן בכל מעגלי החיים בדור הזה, אחד הגורמים לייסוד כתב העת הוא המצב הנוכחי, שבו גם לאחר יותר משני עשורים שבהן הולכת ומתרחבת השותפות של

נשים בלימוד תורה, ההישגים הלמדניים הכתובים הם דלים יחסית. מספרן של הנשים הכותבות חיבורים למדניים ותורניים ברמה גבוהה הוא קטן מאוד. בנוסף, במצב הנוכחי כמעט כל הבמות התורניות המסורתיות לא מוכנות לקבל מאמרים למדניים והלכתיים של נשים. בשל כך, פעמים רבות נשים חסרות את המוטיבציה הנדרשת על מנת לכתוב וליצור בתחומים אלו, ומטבע הדברים הן מעדיפות להשקיע את זמןן בכתיבה אקדמית או להמעיט בכתיבה בכלל.

אנו מזמינות נשים להיענות לאתגר הזה ולתרום את תרומתן לכך שהמהפכה בלימוד התורה תלך ותתעצם. אנו תקווה כי בדרך זו, בדומה לשינוי המתחולל לנגד עינינו בתחום של מענה הלכתי הניתן על ידי נשים בהלכות טהרת המשפחה, ישמיעו נשים את קולן בנושאים הלכתיים ולמדניים רבים.

אני מודה לכותבות, שהתגייסו גם כשהמאמרים חזרו עם הערות והארות. למערכת, ובראשה לרב ד"ר יהודה זולדן, שנאות להשקיע זמן ומאמץ מיוחד בכל שלבי הכתיבה; למערכת כולה: הרב ד"ר מיכאל אברהם, ד"ר מירב טובול כהנא והרב יובל שרלו - שההירטמות ומהירות התגובה שלהם, תוך שהם מתייחסים לכל פרט ופרט, גרמה לי לא אחת לחלישות הדעת; לרב פרופ' אריה פרימר, שהיה שותף לחזון עוד בטרם קרם עור וגידים, וסייע לגייס את התקציב הנדרש כדי לאפשר לנשים לפנות זמן לכתיבה; לנשיא המכון הגבוה לתורה הרב פרופ' דניאל שפרבר ולי"ר הנהלת העמותה מר אליעזר יסלזון, על האמון והשותפות לאורך הדרך, ובעיקר על שאינם מפסיקים לכוון את המדרשה להלך בגדולות וכן תודתי מסורה לכל העוסקים בצורכי ציבור באוניברסיטת ברא"ל, שיחד אתנו פועלים להגדיל תורה ולהאדירה. ואחרונה חביבה לגב' יעל שלוסברג, סגנית ראש המדרשה, שבשנים האחרונות שותפה ביום ובלילה לכל הנעשה במדרשה במעגלים הולכים ומתרחבים.

להוצאת החוברת היו שותפים רבים: לדוד ברוקנר, עורך התוכן והלשון; לצוות המשרד במדרשה; לערן כהן, סמנכ"ל צהר; לגב' זהבה ולדמן, על עיצוב החוברת ועימודה.

לכולם - תודה גדולה!